

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

TIEDOTE 11.9.2024

Hidastuva inflaatio ja laskevat korot nostavat pk-yritysten suhdanneodotuksia

Pk-yritysten suhdanneodotukset ovat nousseet selvästi viime keväästä. Tähän ovat vaikuttaneet madaltunut inflaatio ja laskuun kääntynyt korkotaso. Erityisesti 20–49 henkilöä työllistävät pk-yritykset yllättivät positiivisesti. Myös rakennusalan pk-yritysten tilanne on vähitellen helpottamassa, kertoo 11.9.2024 julkaistu Pk-yritysbarometri.

Talouden suunta riippuu paljon muun muassa yksityisen kulutuksen elpymisestä ja korkotason laskusta, joihin molempiin liittyy epävarmuutta ja joiden kehitystä seurataan odottavaisin tunnelmin. Pk-yritykset ennakoivat talouden tilan säilyvän ennallaan seuraavan vuoden aikana.

”Pk-yritysten suhdannenäkymä on kehittymässä viime keväästä positiivisempaan suuntaan. Pidän tätä rohkaisevana merkinä talouden käänteestä. Elinvoimaiset pk-yritykset ovat tärkeitä myös työllisyyden kannalta”, sanoo elinkeinoministeri **Wille Rydman**.

Investointihalukkuus edelleen vaatimatonta, rekrytointihalut ovat hienoisesti kasvaneet

Pk-yritysten investointihalukkuus on edelleen vaatimattomalla tasolla. Kaikilla päätoimialoilla on enemmän investointeja vähentäviä yrityksiä kuin niitä, joilla investointien odotetaan lisääntyvän.

Kevään barometriin verrattuna pk-yritysten rekrytointiaikeet näyttävät kuitenkin vahvistuneen. Pk-yrityksistä 14 prosenttia aikoo lisätä henkilökuntansa määrää, kun 11 prosenttia odottaa sen vähentyvän. Suurin joukko, 74 prosenttia pk-yrityksistä, aikoo kuitenkin säilyttää nykyisen henkilöstönsä.

Yritysten kasvuhalu edelleen vaatimatonta, mutta hienoisessa nousussa

Pk-yritysten kasvuhakuisuus on laskenut pitkään, mutta nyt luvuissa näkyy vakautumista. Yli kolmannes pk-yrityksistä on joko voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvuhakuisia. Voimakkaasti kasvuhakuisten pk-yritysten osuus kohosi hieman kevään pohjalukemista. Kasvuhakuisuus on silti aiempaan verrattuna vaatimatonta.

Myönteistä on 20–49 henkeä työllistävien yritysten vahvat tulevaisuuden näkymät. Nämä yritykset toimivat kasvun vetureina ja uusien innovaatioiden levittäjinä. Niistä syntyy Suomeen myös kaivattuja kansainvälisiä kärkiyrityksiä.

”Kasvuhakuisuuden pidemmän aikavälin trendinomainen lasku näyttää pysähtyneen. Suomi tarvitsee lisää kasvuhakuisuutta ja uudistuksia, jotka rohkaisevat yhä useampaa yrittäjää ottamaan riskiä ja kasvuaskeleita”, sanoo Suomen Yrittäjien johtaja, pääekonomisti **Juhana Brotherus**.

Kasvua tutkimus- ja kehittämistoiminnasta

Suomalaisten yritysten menestys ja kasvu perustuvat osaamiselle, uudelle tiedolle ja innovaatioille. Pk-yrityksistä joka neljäs raportoi harjoittavansa tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Yleisintä se oli teollisuudessa, jossa yrityksistä 40 prosenttia kertoi olevansa aktiivinen t&k -toiminnassa. Pk-yrityksistä 16 prosenttia pohtii lisäävänsä tutkimus- ja kehitystoimia vuonna 2024 edelliseen vuoteen verrattuna. Yleisimmät julkisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituslähteet ovat paikallis- ja alueviranomaiset kuten ELY-keskukset sekä Business Finland. Merkittävä joukko pk-yrityksiä tekee yhteistyötä koulutuksen järjestäjien, tutkimusorganisaatioiden tai kehitysyhtiöiden kanssa.

"On myönteistä, että pk-yrityksissä on halua lisätä T&K-toimintaa. Ilman sitä emme saa luotua kipeästi tarvitsemaamme kasvua Suomeen. Kannustan pk-yrityksiä vahvistamaan t&k -toimintaansa. Olemme hallituksessa sitoutuneet neljän prosentin T&K-tavoitteeseen vuoteen 2030 mennessä. Kolmasosa tästä on tarkoitus saavuttaa julkisella rahoituksella ja 2/3 yritysten omina panostuksina", sanoo elinkeinoministeri Rydman.

Palveluvienti kasvussa

Suora vienti on pk-yritysten yleisin kansainvälistymisen muoto. Suoraa palveluvientiä harjoittavien yritysten osuus on kaikista vientiä harjoittavista yrityksistä noussut 42 prosenttiin vuoden takaisesta 35 prosentista. Samaan aikaan suoraa tavaroiden vientiä harjoittavien yritysten osuus on laskenut 36 prosenttiin. Pk-barometrin tulokset osoittavat, että palveluvientiä harjoittavien pk-yrityksien osuus on ohittanut tavaraviejien osuuden.

"Tulosten perusteella näyttää siltä, että palveluiden merkitys Suomen viennille on vähitellen vahvistumassa. Viennin rakenteen monipuolistuminen on myönteistä koko talouden kannalta", toteaa Brotherus.

Rahoitusympäristö pysyy haastavana – mistä investointeja kasvuun?

Pk-yritysten suhdannepohja lienee takanapäin, mutta yritysten rahoituksen saatavuudessa on edelleen haasteita. Syksyn barometrissa 43 prosenttia rahoitusta tarvinneista yrityksistä ilmoitti, ettei ole saanut tai hakenut rahoitusta tarpeesta huolimatta. Vastaava luku 2021 keväällä oli 25 prosenttia.

"Rahoituksen saatavuus liikkuu väärään suuntaan. Myös yritysten maksuvaikeudet ovat lisääntyneet merkittävästi, kun 20 prosenttia pk-yrityksistä ilmoittaa maksuvaikeuksista viimeisen kolmen kuukauden aikana. Viimeksi luku oli tällä tasolla, 19 prosentissa, pandemian ollessa päällä. Positiivista on se, että kasvuhakuisten yritysten kohdalla investointeja siirrettiin kevään kyselyä harvemmin myöhemmäksi toteutettavaksi", Finnveran pääekonomisti **Mauri Kotamäki** sanoo.

Finnveraa vaaditaan entistä useammin yritysten pankkilainojen takaajaksi. Voimakkaasti kasvuhakuisilla pk-yrityksillä peräti 75 prosentilla pankkirahoituksen saaminen edellytti Finnveran takausta.

"Finnveran takausten merkitys yrityksille on tavattoman suuri. Finnvera täyttää tehtävänsä kasvuhakuisten yritysten rahoituksessa. Samalla voi kysyä, onko Finnveran kasvanut rooli merkki pankkien luottopolitiikkaan liittyvästä rakenteellisesta ilmiöstä rahoitusmarkkinoilla", Kotamäki pohtii.

Kotamäen mukaan Finnvera pitää tuntosarvensa jatkuvasti koholla yrityslainamarkkinan osalta.

"Emme halua vääristää markkinaa kilpailemalla rahoituslaitosten kanssa, mutta samalla yritämme koko ajan paikallistaa markkinoiden puutekohtia. Lokakuun alussa lanseeraammekin puoleksi vuodeksi mikroyritysten investointilainain -pilotin saadaksemme lisää tietoa mikroyritysten rahoitusympäristöstä. Kokemusten pohjalta pyrimme ohjaamaan rahoitusta markkinapuutealueille", Kotamäki toteaa.

Pk-yritysbarometrin julkistavat kaksi kertaa vuodessa Suomen Yrittäjät, Finnvera ja työ- ja elinkeinoministeriö. Tällä kertaa kyselyyn vastasi noin 4 200 yritystä. Vastausaika oli kesäkuun 2024 puolivälistä heinäkuun 2024 puoliväliin.

Lisätiedot:

elinkeinoministerin erityisavustaja Lars Aikala, p. 050 401 6410, etunimi.sukunimi@gov.fi
pääekonomisti Juhana Brotherus, Suomen Yrittäjät, p. 050 384 9479,
etunimi.sukunimi@yrittajat.fi

pääekonomisti Mauri Kotamäki, Finnvera, puh. p. 029 460 2878, etunimi.sukunimi@finnvera.fi
kehittämispäällikkö Katri Lehtonen, TEM, p. 050 526 2515, etunimi.sukunimi@gov.fi Teksti